*Place-Based Education and Its Reflections on Social Studies Curriculum**

Servet Üztemur
Ministry of Education
Erkan Dinç
Usak University
İsmail Acun
Eskişehir Osmangazi University

Abstract:

PBE is described as using domestic environment and society in teaching process for art, humanities, natural sciences, math and other subjects as a reference point. It is considered as the application of empirical pedagogy which explores real-world subjects, engage students into real life situations through sensible and relevant projects. Aiming to develop learners' expertise and experiences of knowledge, skills, attitudes, the PBE approach, which are to be acquired by means of domestic experiences, is comprised of the place and society where the learners live. The most prominent strength of this approach is to eliminate disconnection between school and daily life of learners by adjusting to the characteristics of the concerned place. The purpose of this study is to reveal how PBE applications do reflect on social studies curricula of the 4th, 5th, 6th and 7th graders in Turkey. Designed as a qualitative research, the current study examines middle school social studies curricula by means of the document analysis technique. The relevant sections of the curricula (general objectives and general approach of the curricula, themes, attainment targets, suggested activities and the foreseen values, skills and concepts) are then descriptively and thematically analyzed. The research findings indicate that the proportion of the PBE-related themes, attainment targets and suggested activities decreases while students pass from grade 4 to grade 7. Moreover, almost one third of the attainment targets at all grade levels are directly related with PBE. Whereas the highest number of values related with PBE was placed at the 5th and 6th grade levels, no PBE-related value was found in grade 7 curriculum. There is not any PBE-related skill that could directly be presented to students attaining grade 7. While social participation skill is found amongst the skills directly related with PBE at both 5th and 6th grade levels; place perception skill is found at the 4th grade; observation skill is at 5th grade; entrepreneurship skill is found at the 6th grade levels. Additionally, 18.32% of concepts in social studies curricula are directly related with PBE approach. The study results indicate that PBE approach is not included in social studies curricula frequently enough.

Keywords: *place-based education, social studies, social studies curriculum, document analysis, place-based learning*

İnönü University
Journal of the Faculty of Education
Vol 19, No 3, 2018
pp. 141-158
DOI: 10.17679/ inuefd.326727

Received : 05.07.2017
Accepted : 28.07.2018

Suggested Citation

Üztemur, S., Dinç, E., & Acun, İ. (2018). Place-based education and its reflections on social studies curriculum, *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 19(3), 141-158. DOI: 10.17679/ inuefd.326727

* It was produced from a part of the first author's doctoral thesis.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Since its introduction into the world of education, the place based education (PBE) has been used to refer or represent advanced pedagogical ideas such as active learning, experience-based learning and relating learning experiences to students' daily lives (Dewey, 2008, 2014; Glassner and Zoran, 2016). The PBE provides a new lens to look at schools to monitor the significance and direction of the relationships that could exist among schools, societies and ecosystems (Harasymchuk, 2015). The PBE is applied and experimental pedagogy which explores real-world issues and ties students to real life situations by making use of significant and relevant projects (Sobel, 2004). The PBE is a kind of learning takes roots in unique history, environment, culture, economy, literature and arts specific to certain territory. The society students belong to provides learning context for the PBE. Students' works focus on the needs and interests of society; and the members of the society functions as a resource and partners for each and every dimension of teaching and learning processes.

The PBE is teaching approach which allows schools to take educational advantage of local society, resources and environment, so that students gain real-life experiences and interact with members of locality (Nespor, 2008). This inter-disciplinary approach has come to prominence in social studies to raise active, responsible and conscious citizens of the globalizing multi-cultural world (Maguth and Hilburn, 2011). Owing to its strong orientation into the connections between student and society connections, the PBE researchers strives to develop sense of citizenship as well (Orr, 1994). In some PBE practices, students take part in service-oriented education projects personally. Thus, such PBE efforts teach students how to actively contribute to a democratic society and to provide benefits for their their locality (Howley *et al*, 2011). When the PBE approach is adopted in social studies classes, it has especially been observed that students develop sensitivity towards social issues in their local environments and undertake more active roles in their society. Directing students' attention towards the issues faced within their local environment, having them analyze these issues to find their causes, and then to try to solve them would not only enhance students' problem solving skills but also develop their sense of responsibility and social participation skills (Evans and Kilinc, 2013). According to Powers (2004), the most significant aspects of the PBE is that it provides opportunities for students to actively participate in their local society, to have learning experiences in their immediate environment and to develop various citizenship values and skills.

Purpose

The present study aims to reveal the extent to which the PBE approach has been utilized in social studies curricula. In accordance with this overall research purpose, this study examines the relevant sections and components of social studies curricula (general objectives, general approach, themes, attainment targets, suggested activities, values, skills and concepts) were examined to find out the space and weight allocated to the PBE approach.

Method

Designed as a qualitative research this study examines the documents of Turkish Social Studies Curricula. The document analysis focused on the place and extent of the PBE approach presented in these texts. Including the procedures of the coding of raw data, making connections between codes, producing categories and themes, a thematic analysis was conducted on social studies curricula to find out the extent to which the general objectives and approaches of the curricula, their contents, themes, attainment targets, suggested activities, values, skills and concepts fit into the PBE approach.

Findings

The findings of this study suggest that starting from the grade four, the number, amount and quality of the PBE-related themes, attainment targets and suggested activities decrease. Moreover, one third of all attainment targets at all grade levels are directly related to the PBE. While PBE-related values are mostly observed in grade 5 and grade 6 curricula, there was not any PBE-related value or skill to be introduced to students in the 7th grade. It was observed that the introduction of the social participation skill is foreseen for grades 5 and 6, while the skills of perceiving location, observing and entrepreneurship are determined as the

skills directly related with the PBE at grades 4, 5 and 6 respectively. 18.32 % of concepts in the social studies curricula were found to be directly related to the PBE approach.

Discussion & Conclusion

The curriculum of any subject is regarded as a guide for both teachers and learners. Accordingly, the general approach of the curriculum was written to influence teachers' point of view in respect of the teaching-learning process. The results of the current study suggest that PBE-related themes, attainment targets and activities gradually decrease from grade 4 to grade 7. This situation could be explained by the fact that topics related to broader Turkish national history and political history intensifies in the upper grades. Across the whole social studies curricula, one third of all attainment targets are directly related to the PBE. If the active learning approaches are considered, this proportion could be found limited or insufficient. Moreover, Resor (2010) suggests that it would be misjudgment to perceive the PBE as a uniques excellent reform. Although majority of PBS's principles are recognized and deemed to be accurate, it does not bring solutions to all educational issues and problems. Rather, utilization of local context in social studies is one of the numbers of strategies to enhance teaching, stimulate students' learning experiences and to facilitate students' integration into society (Elfer, 2012). The analysis revealed that there was not any value or skill related to the PBE. This situation could be a result of social studies being an integrated school subject. Additionally, when overall program is assessed, it is evident that numbers of reference to the PBE is remarkable. This is also explicitly revealed by the finding that only 18.32% of all concepts included in the programs are related with the PBE.

The review of the relevant literature indicated that there were only five studies on the PBE in Turkish context. Two of them were journal papers (Evans and Kılınç, 2013; Taş and Özkaral, 2015) published in Turkey and elsewhere, one was a master dissertation (Can, 2015) and the other two were doctoral theses (Akkaya, 2014; Kosker, 2012). So, the investigation of the relevant studies indicate that there is certain need for further theoretical and practical studies on the PBE approach in Turkey. In terms of current conditions in Turkey, conducting extra-curricular PBE activities is very difficult. This difficulty arises from various factors, such as the subject itself, financial limitations, bureaucratic obstacles, teachers' unwillingness, school culture and etc. Therefore, it is required to raise the awareness of all stakeholders by putting much more efforts so that PBE practices integrating school and society could be proliferated.

*Yer Temelli Eğitim Yaklaşımı ve Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarına Yansımaları**

Servet Üztemur
Milli Eğitim Bakanlığı
Erkan Dinç
Uşak Üniversitesi
İsmail Acun
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Öz

Sanat, topluma dair diğer bilgi ve bilimler, fen bilimleri, matematik ve diğer birçok konu ve dersin öğretilmesi için başlangıç noktası olarak yerel ortamı ve toplumu kullanma süreci olarak tanımlanan YTE; gerçek dünya konularını keşfeden, anlamlı ve ilişkili projeler kullanarak öğrencileri gerçek yaşama bağlayan uygulamalı ve deneyimsel bir pedagojidir. Bilgi, beceri, tutum ve değerlerin yerel deneyimlerle kazanılmasını amaçlayan YTE yaklaşımının öğrenme sürecinde birincil kaynağını içinde yaşanılan yer ve toplum oluşturmaktadır. Bu yaklaşımının en önemli gücü, yerin özelliklerine uyum sağlayarak okul ile öğrencinin günlük yaşamı arasındaki kopukluğu gidermesidir. Bu araştırmanın amacı, YTE uygulamalarının 4, 5, 6 ve 7. sınıf sosyal bilgiler öğretim programlarına ne derecede yansıdığını ortaya koymaktır. Nitel araştırma yaklaşımına göre tasarlanan çalışmada sosyal bilgiler öğretim programları doküman analizine tabi tutularak programların ilgili kısımları (genel amaçlar, programın genel yaklaşımı, öğrenme alanları, kazanımlar, etkinlikler, değerler, beceriler, kavramlar) üzerine betimsel analiz yapılmıştır. Araştırma bulguları; dördüncü sınıftan yedinci sınıfa doğru gidildikçe YTE ile ilişkili öğrenme alanları, kazanımlar ve etkinliklerin azaldığını göstermiştir. Ayrıca bütün sınıf seviyelerindeki kazanımların yaklaşık üçte biri YTE ile doğrudan ilişkilidir. YTE ile ilişkili değerler en fazla 5. ve 6. sınıf seviyelerinde yer alırken 7. sınıf seviyesinde YTE ile ilgili herhangi bir değere rastlanmamıştır. Yedinci sınıf seviyesinde YTE ile ilgili doğrudan verilecek herhangi bir beceriye rastlanmamıştır. Sosyal katılım becerisi hem 5. sınıf hem de 6. sınıf seviyesinde yer alırken; mekânı algılama becerisi 4. sınıf, gözlem becerisi 5. sınıf ve girişimcilik becerisi 6. sınıf seviyesinde YTE ile ilişkili doğrudan verilecek beceriler arasında yer almıştır. Sosyal bilgiler programlarında yer alan kavramların % 18,32'si YTE yaklaşımıyla doğrudan ilişkilidir. Araştırma sonuçları YTE yaklaşımının sosyal bilgiler programlarında çok fazla yer almadığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: yer temelli eğitim, sosyal bilgiler, sosyal bilgiler öğretim programı, doküman analizi, yer temelli öğrenme.

İnönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 19, Sayı 3, 2018
ss. 141-158
DOI: 10.17679/ inuefd.326727

Gönderim Tarihi : 05.07.2017
Kabul Tarihi : 28.07.2018

Önerilen Atıf

Üztemur, S., Dinç, E. ve Acun, İ. (2018). *Yer temelli eğitim yaklaşımı ve sosyal bilgiler öğretim programlarına yansımaları*. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 141-158. DOI: 10.17679/ inuefd.326727

* 4-6 Mayıs 2017 tarihinde Eskişehir'de düzenlenen VI. Uluslararası Sosyal Bilgiler Sempozyumu'nda sunulan "Yer Temelli Eğitim Yaklaşımının Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarındaki Yansımaları" isimli bildirinin yeniden düzenlenip genişletilmiş halidir. Birinci yazarın doktora tezinin bir bölümünden üretilmiştir.

GİRİŞ

Ülkemiz alanyazını için yeni bir kavram olan yer temelli eğitim (YTE) yaklaşımı savunduğu fikirler itibariyle köklü bir geçmişe sahiptir. YTE bilgi çağının başlangıcından bu yana aktif öğrenme, deneyim temelli öğrenme ve öğrencilerin günlük yaşamıyla alakalı öğrenme gibi ilerici pedagojik fikirleri (Dewey, 2008, 2014) ifade eden bir öğrenme yaklaşımı olarak düşünülmüştür (Glassner ve Zoran, 2016). İngilizcede place-based education/learning olarak kabul edilen YTE kavramı okul dışı öğrenme uygulamalarını belli bir kavramsal çerçeveye oturtma ihtiyacından ortaya çıkmıştır.

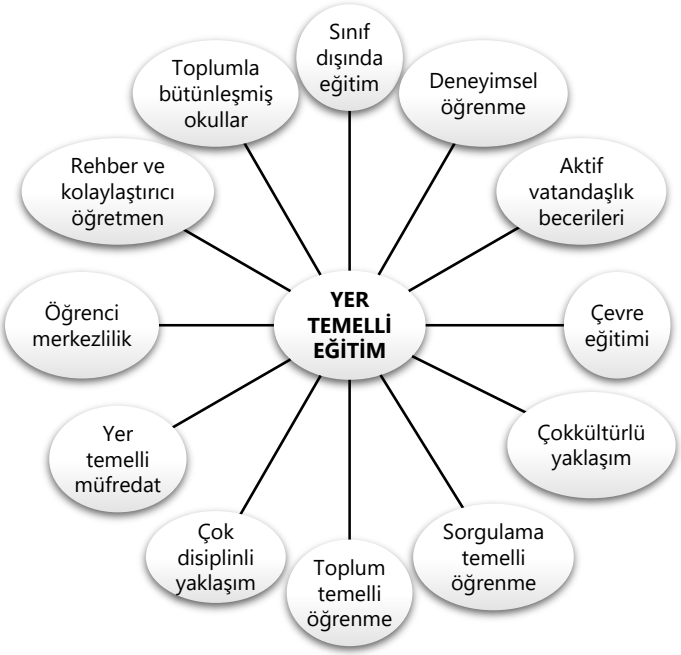
Yer ve toplum temelli eğitim; okulların, toplumların ve ekosistemlerin birbirleriyle nasıl ve hangi yönde ilişkili olduklarına bakmak için yepyeni bir yöntemdir (Harasymchuk, 2015). Alanın öncüleri arasında yer alan Sobel'in (2004, s. 7) tanımına göre YTE; "sanat, matematik, sosyal bilgiler, bilim ve diğer konuların öğretilmesi için başlangıç noktası olarak yerel topluluğu ve ortamı kullanma sürecidir. Gerçek öğrenme deneyimlerini vurgulayan bu eğitim anlayışı; akademik başarıyı arttırmakta, öğrencilerin toplumla daha güçlü bir bağ kurmalarına yardımcı olmakta, öğrencilerin doğal dünyaya olan katkılarını güçlendirmekte ve sosyal katılım becerilerini geliştirmektedir." YTE, gerçek dünya konularını keşfeden, anlamlı ve ilişkili projeler kullanarak öğrencileri gerçek yaşama bağlayan uygulamalı ve deneyimsel bir pedagojidir (Sobel, 2004). YTE, yerele ait eşsiz tarih, çevre, kültür, ekonomi, edebiyat ve belirli bir yerdeki sanatta kök salan bir öğrenmedir. İçinde yaşanılan toplum, YTE'nin öğrenme bağlamını sağlar. Öğrencilerin çalışmaları toplumun ihtiyaç ve çıkarlarına odaklanır ve toplum üyeleri öğretme ve öğrenmenin her alanında kaynak ve ortak olarak işlev görür. Bu yerel odak; gerçek vatandaşlığı teşvik ederken aynı zamanda öğrencileri akademik olarak meşgul ederek onlarla gerçek dünya arasındaki bağları kuvvetlendirir ve entelektüel titizlikle çalışma yeteneklerinin gelişmesini sağlar (Smith ve Sobel, 2010, s. 23).

YTE, yerel toplumun kaynaklarına, konularına ve değerlerine dayanarak her öğrenme seviyesi için toplumun okulla bütünleşik bir bağlam olarak kullanılmasına odaklanır. Öğrencilerin başarısını artırarak toplumun çevre kalitesini, sosyal ve ekonomik canlılığını arttırmak için aynı anda çalışır (Powers, 2004). YTE, tüketim esasına dayanan çağdaş dünyanın yerel toplumların ve peyzajların inşasını ve sürdürülmesini bozan yönlerine tepki olarak küreselleşmiş toplumlardaki "yeni bir yerelleşme" hareketinin parçası olarak adlandırılmaktadır (Hutson, 2010). Mekâna dayalı duygular, günümüz toplum anlayışını ve uygulamalarını kesin olarak reddetme düşüncesi demek değildir. Bunun yerine geçmişi onurlandırarak mevcut ve gelecekteki toplum yaşamını güçlendirmeye çalışır. Buna ek olarak YTE stratejileri, eğitimin bütün yönlerini toplum hayatına kasıtlı olarak dâhil etmeyi amaçlamaktadır. YTE teorisyenlerinin, okul eğitiminin her aşamasındaki birincil hedefi, yerel toplum/ortamların ihtiyaçlarına odaklanarak bütün eğitim uygulamalarını bu yönde değiştirmektir (Hutson, 2010). YTE, incelenen alanların doğal, kültürel ve sosyoekonomik özellikleriyle bağlamsallaştırılan disiplinler arası ve kültürlerarası bir yapıya sahiptir.

Doğrudan ve yerel deneyimlerle bilgi, beceri, tutum ve değer kazanılmasını amaçlayan YTE yaklaşımı, öğrenmenin birincil kaynağı olarak yerden yararlanır. Bu yaklaşımının en önemli gücü, yerin özelliklerine uyum sağlayarak okul ile öğrencinin günlük yaşamı arasındaki kopukluğu gidermesidir (Köşker, 2012). Çağdaş YTE uygulamalarının başlangıcı olarak John Dewey'in (2008; 2014) çalışmaları esas alınır (Smith, 2002, 2007). Dewey'e göre öğrenciler okulda öğrenilen bilgileri günlük hayatlarında kullanamamaktadır. Bu durum okulun gerçek hayattan soyutlanıp tecrit edilmesi anlamına gelmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin evde veya sokaktaki bilgileriyle okul bilgilerinin birbirinden farklı nitelikte olması nedeniyle öğrenciler çıkmaza girmektedir. Bu durum, öğrencilerin günlük tecrübelerinden okulun faydalanamaması ve aynı zamanda okul ile geçek hayat arasında bağların kurulamaması anlamına gelmektedir (Smith, 2002; Smith ve Sobel, 2010). Öğretim programlarındaki merkeziyetçi anlayışın bir sonucu olarak öğretmenler ilkokulun sonlarından itibaren derslerde çocukların kendi ilgi ve yaşam koşullarından uzak ve belki de hayatlarında hiçbir işe yaramayacak bilgiler anlatmaktadır. Böyle bir durum neticesinde öğrenme süreci gerçek hayata dokunarak onu özümsemek yerine; metin okumak, ders dinlemek veya muhtemelen hiç karşılaşmayacakları yerlerin videolarını izlemek yoluyla gerçekleşecektir (Dewey, 2008, 2014; Smith, 2002). YTE ile öğrenciler yağmur ormanları ve Sahra çöllerinden ziyade kendi yaşadıkları yerin doğal çevresi hakkında daha fazla bilgi edinebilirler. Yaşadığı yerin derelerini, havzalarını ve tarihsel mekânlarını öğrenmek, öğrencide yer hissi, öz kimlik, bölgesel gurur ve koruma etiği gibi değerlerin gelişmesini sağlar (Fly, 2010).

Okul dışı ve yerinde eğitim uygulamaları çok önceden beri uygulanıyor olsa bile YTE gelişmiş bir kuramsal geleneğe sahip değildir (Harasymchuk, 2015). ABD'de yapılan çalışmalarda YTE; toplum tabanlı öğrenme (Smith, 2002, 2007), deneyimsel öğrenme, hizmet odaklı öğrenme, okul dışı öğrenme (Knapp, 1996), problem odaklı öğrenme, bağlamsal öğrenme, çevre eğitimi, oluşturmacı öğrenme (Kahn, 2010), demokrasi eğitimi, sürdürülebilirlik eğitimi, çok kültürlü eğitim ve yansıtıcı düşünme öğretimi gibi alanlarla bağlantılı düşünülmüştür (Evans ve Kılınç, 2013; Knapp, 2008). Gruenewald (2003), Orr (1994) ve Sobel (2004) gibi araştırmacılar yukarıda sıralanan öğrenme yaklaşımlarını YTE çatısı altında kavramsallaştırmışlardır. Smith

(2002), Sobel (2004) ve Woodhouse ve Knapp (2000) gibi araştırmacıların çalışmalarına dayanarak Harasymchuk (2015); YTE yaklaşımının ilkelerini 12 başlık altında toplamıştır. Harasymchuk (2015) tarafından listelenen YTE ilkeleri Diyagram 1'de gösterilmiştir.

Diyagram 1. *Yer Temelli Eğitimin İlkeleri*

YTE, yerel bağlamlarda deneyim kazanarak öğrenmeyi ve bir problem çözme yaklaşımı edinmeyi amaçlar. Uygulamada, YTE içinde birçok farklı disiplin ve konu alanı yerel bir sorun veya endişe etrafında toplanmıştır. Bu durumun doğal bir sonucu olarak YTE disiplinler arası bir yapıya sahiptir. YTE'nin bir diğer önemli odağı okul ve yerel toplum arasındaki engellerin daha geçirgen olmasını esas almasıdır (Mannion ve Adey, 2011). YTE'nin nihai amacı, tüm yönleriyle toplumun öğrenme sürecinin ayrılmaz bir parçası hale gelmesi için okul duvarlarının "parçalanması" yani okulun toplum için açık ve davetkâr bir hale gelmesi ve öğrencilerin öğrenmesinin toplum tarafından memnuniyetle karşılamasıdır (Powers, 2004). YTE; eğitim, kültürel çeşitlilik ve insani gelişme sürecini toplum hayatının refahına yeniden kurmak için topluma dayalı bir çaba olarak düşünülebilir. YTE'nin bu tanımı eğitimi canlı ve sağlıklı toplumlar oluşturmak ve sürdürmek için bir araç olarak vurgularken aynı zamanda yeni bir yerelciliğin önemini de kapsar (Hutson, 2010). Öğrenci-toplum bağlantılarını güçlendirmek için YTE, öğrencilerin kendi toplumlarının coğrafyasını, ekolojisini, sosyolojisini ve siyasetini keşfetmelerinin yanı sıra içinde yaşadıkları toplumsal ortamın çok nesilli ve çok kültürlü kaynaklarının farkına varmalarını da sağlar (Howley, Howley, Camper ve Perko, 2011). Öğrencilerin işbirliğine dayalı YTE yaklaşımı geniş bir deneyim yelpazesi olarak sunar, çoklu bağlantıları kolaylaştırır ve öğrenmeyi toplum temelli bir problem çözme alanına yerleştirir (Nagel, 1996).

YTE; yerel toplumun tarihinin, kültürünün, çevresinin ve ekonomisinin öğrenme için bir bağlam olarak kullanılmasıdır (Williams, 2003'ten akt. Harasymchuk, 2015). Gruenewald, Koppelman ve Elam'a (2007) göre eğitimciler YTE'yi belirli içerik hakkında daha fazla öğrenmeyi ve toplumların refahına katkıda bulunmak için daha iyi fırsatlar sağlaması nedeniyle önemli bulmaktadır. YTE ile öğrenme bağlamsallaştırılıp örneklerle somutlaştırılacak olursa yerel çevre çok çeşitli tarihsel, sosyal ve çevresel kavramların saha çalışmaları için geniş bir fırsat sağlar. Sahaya özgü deneyimler; disiplinler arası öğrenim fırsatlarının yanı sıra sosyal, fiziksel ve biyolojik ortamlar arasındaki etkileşimler gibi karmaşık ilişkilerin incelenmesini de geliştirir. Yerel olguların zamansal ve uzamsal analizi, daha da uzak bir yerin incelenmesine ve aynı zamanda gelecekteki toplumlara ve çevrelerine ne yapılması gerektiğine dair soruların ortaya çıkmasını sağlar. Yer temelli eğitim, hem tecrübelerden kaynaklanan bilgi derinliğinin geliştirilmesine, hem de yakın gelecekteki yerlerin sorumluluğunda bilgilendirilmiş vatandaşlar olarak sosyal katılım becerisini güçlendirme üzerine odaklanmaktadır (Gruenewald vd., 2007).

YTE'de amaç, öğrencilerin bağımsız düşünme, bilgi toplama, analiz etme, sentezleme, eleştirel düşünme, toplumun sorunlarını belirleme ve yenilikçi fikirler üretmek için öğrencilere fırsatlar yaratmaktır (Fly, 2010). Bu yaklaşımlar, öğrencilere otantik yollarla öğrenme fırsatları sunarken (Sarkar ve Frazier, 2008) yeni bilgileri öğrencilerin daha önce yaşadığı deneyimlerle ilişkilendirir (Howley vd., 2011; Smith, 2002). YTE'de, öğrenciler otantik uygulamalar ve sonuçları olan gerçek dünya etkinliklerinde yer alırlar. Öğrenme

faaliyetleri çocuğun hayatında ilgi ve anlam yaratmaktadır. Öğrenciler bazen bireysel çalışırken daha çok yerel toplumda öğretmen, öğrenci ve yetişkin ekipleri halinde çalışır. Toplumla bütünleşmiş böyle bir öğrenme ortamı, öğrenci ve öğretmenlerin "biz" veya "onlar" rollerini, işbirlikçi bir öğrenme ortamına indirgeyerek herkes için bilişsel ve duygusal gelişimi sağlar (Fly, 2010). YTE ders kitapları ve öğretmenler tarafından sınıfta aktarılan bilgilerin üzerine kurulu bir eğitimden ziyade planlama ve öğretim için farklı bir yaklaşım gerektirir. Mutlaka daha fazla zaman almaz. Etkili YTE ortamlarında, öğrencilerin kendi öğrenmelerini gerçekleştirebilmeleri için hem öğretmenler hem de öğrenciler sorumluluk alarak sorunların ve toplumsal endişelerin ortak araştırmacısı olurlar. Öğretmenlerin bir diğer sorumluluğu ise öğrencilerin araştıracakları ve hazırlayacakları yerel içeriği hazırlamaktır (Smith ve Sobel, 2010). Yere Dayalı Model'de herkes öğrenicidir. Bu, öğretmenlerin öğrenme ortamında kendilerini nasıl algıladıklarıyla ilgili bilişsel bir değişimini gerektirir. Onları toplumdaki öğrenciler ve ortaklarla işbirliği halindeki öğrenenler haline getirir. Onların rolü, öğrenmeyi kolaylaştıran bir rehber ve öğrenenler olmaktır. Bu yaklaşım, öğretmenleri "iktidar sahipleri" ve "bilgi diktatörleri" olarak algılamanın çok uzağındadır. YTE öğrenciler ve öğretmenler arasındaki yapay bariyeri kaldırdığı için avantajlıdır (Fly, 2010).

Yer Temelli Eğitimin Boyutları

YTE, geniş bir terimdir; ancak onun pedagojisi ve müfredatı belirli bağlama bağlı olarak çeşitli şekillerde olur. Değişik uygulama biçimleri YTE'nin en bariz gücü olarak görülebilir. YTE disiplinler arası ve esnek bir yapıya sahip olması nedeniyle belirli bir yerin benzersiz özelliklerine uygun bir şekilde uygulanabilir (Wanich, 2006). YTE anlayışının okul dışı öğrenme faaliyetlerinden birçoğunu kapsaması YTE'nin boyutlarının ortaya koyulması ihtiyacını doğurmuştur. Smith (2002), sağlam bir kuramsal çerçeve dâhilinde YTE'nin beş boyutta ele alınabileceğini öne sürmüştür. Diyagram 2'de YTE'nin boyutları verilmiştir.

Diyagram 2. *Yer Temelli Eğitimin Boyutları*

Kültürel Çalışmalar: YTE, kültürel çalışmalar şeklinde öğrencilerin içinde yaşadıkları toplumlarının tarihi ve kültürü hakkında bilgi edinme imkânı sağlamayı amaçlamaktadır. Bu yaklaşıma göre öğrenciler yerel bağlamda insan yaşamının tarihsel ve kültürel özelliklerini araştırmaya teşvik edilmektedir (Wanich, 2006). Sözlü ve yerel tarih çalışmaları bu tür faaliyetlere örnek gösterilebilir.

Doğa Çalışmaları: Çocuklar fiziksel dünyayla ilgili olarak görünüşte doğuştan gelen bir merak gösterirler; ancak bu merak okullarda çok fazla önemsenmez ve zamanla kaybolur. Bunun bir nedeni de merkezi öğretim programları doğrultusunda hazırlanmış ders kitaplarının yerel çevreden ziyade farklı bir doğal çevreye odaklanmasıdır (Smith, 2002).

Gerçek Yaşam Problemleri Çözme Süreçleri: YTE için gerçek dünya problem çözme yaklaşımı, öğrencilere ilgilendikleri okul ve topluluk sorunlarını araştırmaya fırsat tanır. Bu konulara dayanarak öğrencilerin yerel sorunları belirlemeleri, konuyu araştırmaları, potansiyel bir çözüm belirlemeleri ve sorunun çözümünde aktif rol oynamaları teşvik edilmektedir (Wanich, 2006).

***Girişimcilik Fırsatları*:** Bu yaklaşım, öğrencilerin yerel mesleki seçenekleri (kendi yerel toplumlarındaki girişimcilik ve istihdam seçenekleri) hakkında düşünme fırsatı sağlamaktadır. Gençler başka bir yerde iş aramak yerine, yaşadıkları toplumsal çevrede kendi ekonomik fırsatlarını bulup yaratmaya teşvik edilirler (Wanich, 2006). Gençlerin yerel kültür, doğa çalışmaları ve gerçek yaşam problemlerini öğrenmelerine

yardımcı olmanın yanı sıra; okul öğrenmesini yereldeki mevcut mesleki fırsatlarla ilişkilendiren YTE, gençlere hem ihtiyaç duydukları güven ve inisiyatifle içinde yaşadıkları topluma, komşularına ve kendi ailelerine hizmet etmelerini sağlamaktadır (Smith, 2002, s. 591).

***Toplumsal Süreçlere Katılım*:** Bu yaklaşım, belki de YTE'nin en kapsamlı şeklidir (Wanich, 2006). Gençleri toplumsal süreçlerde katılımcı olarak aktif roller üstlenmeye, onların yetişkinler kadar vatandaş olduğuna ve toplumun önemli sorunlarıyla ilgili bilgilerini, bakış açılarını ve görüşlerini paylaşma fırsatlarına sahip olduklarını ileri sürmeye yönelik bir uygulamadır (Smith, 2002). Bu yaklaşıma göre en iyi öğrenme, gerçek dünya zorluklarına çözüm bulmaya yönelik eylemlerden oluşmaktadır (Wanich, 2006).

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yer Temelli Eğitimin Yeri

YTE, öğrencilerin gerçek dünyadaki deneyimler yoluyla ve diğer yerel vatandaşlarla otantik etkileşim kurmaları için okulun; yerel toplumun, kaynakların ve çevrenin eğitimsel potansiyelini kullanmasını sağlayan bir öğretim yaklaşımıdır (Nespor, 2008). Bu disiplinlerarası yaklaşım; küresel ve çok kültürlü bir çağda bilinçli, aktif ve sorumlu vatandaşların yetiştirilmesine dayanan sosyal bilgilerde büyük önem kazanmaktadır (NCSS, 2008'den akt. Maguth ve Hilburn, 2011). Yakın geçmişte YTE uygulamalarının yaygınlaşmasına rağmen sosyal bilgilerde bu yaklaşımın resmi olarak ele alınması biraz gecikmiştir. YTE programları, son 20 yılda fen ve teknoloji alanında özellikle de çevre bilimi alanında keskin bir hız kazanmış; ancak çok az sayıda bilim insanı sosyal bilgilerle bağlantı kurmaya çalışmıştır (Elfer, 2012). Öğrenci-toplum bağlantılarına odaklanması nedeniyle YTE araştırmacıları aynı zamanda vatandaşlığı geliştirmek için çalışır (Orr, 1994). Bazı YTE uygulamalarında gerçekleştirilen hizmet-odaklı eğitim projelerinde öğrenciler bizzat görev alır. Böyle çabalar öğrencilere hem demokratik bir toplumda aktif katılımcı olmayı öğretir; hem de öğrencilerin yardımcı olduğu yerel topluma somut faydalar sağlar (Howley vd., 2011). Sosyal bilgilerde YTE yaklaşımı uygulandığında öğrencilerin içinde bulundukları toplumun problemlerine çok duyarlı yaklaştıkları ve toplum içinde daha katılımcı ve aktif çalıştıkları görülmüştür. Çocukların dikkatini yaşadıkları çevrenin sorunlarına çekmek, bu sorunları çözümleyerek sebeplerini bulmalarını istemek, en nihayetinde bu sorunlara çözüm bulmalarını istemek, çocuklarda yalnızca sosyal katılım ve sorumluluk becerisini geliştirmekle kalmayacak aynı zamanda çocukların problem çözme yeteneklerini geliştirecektir (Evans ve Kılınç, 2013). Powers'a (2004) göre birçok YTE çalışmasının önemli bir bileşeninin, vatandaşlığa katılım fırsatı oluşturmasından hareketle öğrenme deneyiminin yerel bağlama dayandırılması ve öğrenci katılımının arttırılması; öğrencilerde sosyal, aktif bir vatandaşlık anlayışını teşvik etmektedir.

YTE yaklaşımında öğrencilerin yerel kültürlerine, miraslarına ve coğrafi ortamlarına dikkati çekilerek sorgulama, değer açıklama ve problem çözme becerilerinin etkili bir şekilde öğretilmesi esastır (Howley vd., 2011). Gruenewald'a (2003) göre bu öğrenme deneyimleri öğrencilerin yerel çevrenin küresel sürdürülebilirlik üzerindeki etkisini tanımasına olanak tanır. Knapp'ın (1985'ten akt. Howley vd., 2011) da belirttiği gibi YTE, öğrencileri sadece bilgilendirilmiş vatandaş olmaya hazırlamakla kalmaz; aynı zamanda onlara daha geniş çevresel etkilere sahip akıllıca seçimler yapmayı öğretir (Howley vd., 2011, s. 218). Maguth ve Hilburn (2011) YTE yaklaşımının sosyal bilgilerde üç güçlü yanı olduğunu belirtmiştir. Birincisi; öğrenciler yaşadıkları toplumu inceleyerek kendi toplumları ile dünyanın geri kalan kısmı arasındaki politik, ekonomik, sosyal ve çevresel bağlantılarını daha iyi anlayabilirler. İkincisi; mensubu oldukları toplumla etkileşim kurarak daha iyi bilgilendirilmiş, aktif ve duyarlı vatandaşlar olarak yetişebilirler. Üçüncüsü; içinde yaşadıkları toplumun dinamiklerini öğrenerek o toplumu daha huzurlu, hoşgörülü ve refah seviyesi yüksek bir konuma getirmeye çalışabilirler.

YTE son zamanlarda popülerlik kazanırken, ilerlemeci eğitim felsefesini benimseyen eğitimciler özellikle sosyal bilgiler alanında öğrencileri toplumun sosyal, politik, ekonomik ve çevresel koşullarını düşünmeye teşvik etmişlerdir. Örneğin, John Dewey ve Harold Rugg, okulları toplumla bağlantılı kılarak öğrencileri içinde yaşadıkları toplumun demokratik koşullarını iyileştirmeye hazırlamak için okulu bir araç olarak görmüşlerdir (Maguth ve Hilburn, 2011, s. 29). Ülkemiz alanyazınına bakıldığında, Evans ve Kılınç (2013) tarafından yapılan çalışmada sosyal bilgiler alanında YTE'nin tarihi gelişimi incelenmiştir. Taş ve Özkaral (2015) ise dördüncü ve beşinci sınıf sosyal bilgiler öğretim programları ve ders kitaplarını YTE yaklaşımına yer verme durumuna göre incelemişlerdir. Can (2015) tarafından yapılan çalışmada ise kuş eğitimi yoluyla biyoloji öğretmenlerinin YTE'yi kullanmaları desteklenmiş ve YTE'nin uygulanmasına yönelik çeşitli öneriler sunulmuştur. Akkaya (2014) tarafından yapılan araştırmada, ortaokul 6. sınıf sosyal bilgiler dersi "Ülkemizin Kaynakları" ünitesinin yer temelli öğretim yaklaşımıyla öğretiminin öğrencilerin akademik başarısı ve derse yönelik tutumları üzerine olumlu yönde etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Köşker (2012) tarafından YTE hakkında teorik bir alt yapı oluşturmak, coğrafya dersi öğretim programını YTE'ye göre incelemek ve coğrafya öğretmenlerinin YTE yaklaşımına yönelik görüşlerini değerlendirmek amacıyla yapılan çalışmada; coğrafya öğretim programının YTE yaklaşımına göre şekillendiği fakat coğrafya öğretmenlerinin YTE uygulamalarını çeşitli nedenlerle çok fazla kullanamadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı YTE yaklaşımının sosyal bilgiler öğretim programlarındaki yeri ve önemini bütüncül bir şekilde analiz ederek sosyal bilgiler programının YTE'ye ne derecede yer verdiğini ortaya koymaktır. Araştırmanın genel amacı çerçevesinde sosyal bilgiler öğretim programlarının ilgili kısımları (genel amaçlar, programın genel yaklaşımı, öğrenme alanları, kazanımlar, etkinlikler, değerler, beceriler, kavramlar) YTE yaklaşımına yer verme durumuna göre ayrıntılı incelenmiştir.

YÖNTEM

Bu kısımda model, veri toplama araçları ve verilerin çözümlenmesi üzerinde durulmuştur.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel araştırma modeline göre tasarlanan bir doküman incelemesi çalışmasıdır.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri olarak 2005 ve 2018 sosyal bilgiler öğretim programları ele alınmıştır. Adı geçen öğretim programları YTE yaklaşımına yer verme durumları bağlamında doküman analizine tabi tutulmuştur.

Verilerin Çözümlenmesi

Sosyal bilgiler öğretim programları betimsel analize tabi tutularak programların genel amaçları ve yaklaşımı ile programların içerdiği öğrenme alanları, kazanımlar, etkinlikler, değerler, beceriler ve kavramlar YTE yaklaşımına uygunlukları esas alınarak incelenmiş, kodlanmış ve kodlara arasındaki bağlantılardan yola çıkılarak çeşitli kategoriler oluşturulmuştur. Kodlama işlemleri araştırmacılar tarafından farklı zamanlarda yapılarak görüş birliği ve görüş ayrılığı olan durumlar belirlenerek daha sonra bir araya gelinip gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

BULGULAR

YTE uygulamalarının 2005 sosyal bilgiler öğretim programı ve hâlihazırda uygulanmakta olan 2018 sosyal bilgiler öğretim programlarına ne derece yansıdığını ortaya koymak amacıyla 4. sınıftan 7. sınıfa kadarki sosyal bilgiler öğretim programları (MEB, 2005a, 2005b, 2018) genel amaçlar, öğrenme alanları, kazanımlar, etkinlikler, değerler, beceriler ve kavramlar açısından incelenmiştir.

Genel Amaçlar: Sosyal bilgiler öğretim programlarının genel amaçları bütün sınıf kademelerinde aynı olmakla birlikte toplamda 17 tanedir. Bu amaçlardan iki tanesi YTE ile doğrudan ilişkilidir ve Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. *Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarındaki YTE ile İlişkili Olan Genel Amaçlar*

Genel Amaçlar	Yaşadığı çevre ile dünyanın genel coğrafi özelliklerini tanıyarak insan ile çevre arasındaki etkileşimi açıklamaları ve mekânı algılama becerilerini geliştirmeleri beklenir.
	Katılımın önemine inanır, kişisel ve toplumsal sorunların çözümü için kendine özgü görüşler ileri sürer.

Tablo 1'deki genel amaçlar sırasıyla YTE'nin doğa çalışmaları ve toplumsal süreçlere katılım boyutlarıyla ilişkilidir. Programda YTE'ye yönelik genel amaçların çok az yer aldığı görülmektedir. Buna rağmen programın uygulanmasıyla ilgili açıklamalar kısmında pek çok yerde YTE vurgusunun yapıldığı görülmektedir. Açıklamalar kısmında yer alan YTE ile ilgili maddeler Tablo 2'de gösterilmiştir.

Öğrenme Alanları, Kazanımlar ve Etkinlikler: Öğrenme alanı; birbiriyle ilişkili beceri, tema, kavram ve değerlerin bir bütün olarak ele alınabildiği, öğrenmeyi düzenleyen yapıdır (MEB, 2005b). Sosyal bilgiler öğretim programları bütün sınıf düzeylerinde dokuz öğrenme alanı etrafında şekillendirilmiştir. Öğrenme alanları içerisindeki YTE'ye yönelik ifadeler Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3 incelendiğinde YTE vurgusunun "İnsanlar, Yerler ve Çevreler" ve "Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler" öğrenme alanlarında diğer öğrenme alanlarına göre nispeten daha fazla yer aldığı görülmektedir. YTE'ye yönelik ifadeler incelendiğinde YTE'nin kültürel çalışmalar ve toplumsal süreçlere katılım boyutlarıyla doğrudan ilişkili oldukları görülmektedir.

YTE uygulamalarının öğrenme alanları, kazanımlar ve etkinliklerdeki yansımaları; dördüncü sınıf düzeyinde Tablo 4'te, beşinci sınıf düzeyinde ise Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 2. *Açıklamalar Kısmındaki YTE İle İlgili Maddeler*

PROGRAMIN UYGULANMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR	Öğretmen kazanımları gerçekleştirmek koşuluyla; çevre özelliklerini, öğrenci grubunun ilgilerini, ihtiyaçlarını, beklentilerini, hazırbulunuşluk düzeylerini ve dolayısıyla da ön bilgilerini dikkate alarak ..... etrafında hareket etmelidir. Çevresel etkiler ve grubun sözü edilen özellikleri açısından gerektiğinde, güncellik ilkesi gözetilmek kaydıyla ünite sürelerinde değişiklik yapabilir.
	Öğretmen, okulun içindeki ve dışındaki olaylardan yararlanarak öğrencileri sık sık gerçek hayat problemleri ve çelişkili durumlarla karşılaştırmalı ve karşılaştıkları sosyal problemler üzerine yansıtıcı düşünmelerini sağlamalıdır.
	Öğretmen, okulun bulunduğu çevreye göre programdaki etkinlik örneklerini seçmeli ya da kendisi etkinlik hazırlamalıdır.
	Öğretmen, inceleme gezilerine önem vermelidir. Bu geziler pazar yerine, resmî dairelere, fabrikalara, sergilere, arkeolojik kazılara, atölyelere, müzelere ve tarihi mekânlara (tarihi yapılar, anıtlar, müze-kentler, savaş alanları) yönelik olabilir. Öğrencilerin doğal ve tarihi çevreyi koruma bilinci edinmeleri, sanat zevki ve estetik duygularını geliştirmeleri sağlanmalıdır. Öğrencilere verilen ödevler gerçek (otantik) hayat problemlerinden seçilmelidir.

Tablo 3. *Öğrenme Alanlarında Yer Alan YTE'ye Yönelik İfadeler*

Öğrenme Alanı	**YTE'ye Yönelik İfadeler**
Birey ve Toplum	Öğrencinin bu öğrenme alanında edindiği kazanımlar sonunda, kişisel ve sosyal yeterliliklerini tanıyan..... topluma yararlı birey olarak yetişmesi esas alınmıştır. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak hak ve sorumluluk ilişkisini kurabilmesi ve aidiyet duygusunu kavraması amaçlanmaktadır.
Kültür ve Miras	Öğrenciler; ailesinden, okulundan, yaşadığı çevredeki insanlardan etkilendiklerini fark eder. Öğrenciler kendisini ve ailesini oluşturan kültürel ögeleri keşfeder. Yakın çevresinden hareketle Türkiye'deki tarihi mekânları, nesneleri ve yapıtları tanır. Çevresindeki sanat ve kültür eserlerini tanıyarak onları koruması gerektiğini kabul eder. Kültürün insanın sosyalleşmesindeki önemini anlar. Milli bilincin oluşmasında önemli bir yere sahip olan kültürel unsurları ve gelişim süreçlerini kavrayarak kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi konusunda duyarlılık kazanırlar.
İnsanlar, Yerler ve Çevreler	Bu öğrenme alanı ile insanın çevresi ile etkileşiminin çeşitli boyutları ile fark edilmesi..... amaçlanmaktadır. Öğrencilerin yaşadıkları yerde veya dünyanın herhangi bir yerinde meydana gelen olayları öğrendikleri coğrafî kavramları kullanarak analiz edebilmeleri, bu olayların sorun boyutları için çözüm önerebilmeleri ve geleceğe dönük fikirler ortaya atabilmeleri beklenmektedir. Öğrenciler bu öğrenme alanıyla, yaşadıkları yeri tanıyacaklar, bu yer ile ilgili nasıl, neden, nerede ve gelecekte ne olabilir sorularına yanıt arayacaklardır. Yaşadıkları yeri çeşitli ifadelerle tanımlayabilecekler, yaşadıkları yerde beşerî ve doğal çevre kavramlarının anlamlarını arayacaklardır. İnsanın yaşadıkları yerde üstlendiği rolü sorgulayıp aynı zamanda çevreye duyarlı olmayı, çevrelerinin önemini ve çevreyi korumanın sadece kendileri için değil toplum ve gelecekteki yaşam için de önemli olduğunu kavrayacaklardır.
Üretim, Dağıtım ve Tüketim	Yaşadığı yerin ekonomik koşullarını inceler ve geliştirmek için çaba gösterir.
Bilim, Teknoloji ve Toplum	..... bilim ve teknolojinin gelişim sürecini ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerini kavrayarak bilgiye ulaşmada teknolojiyi kullanma becerisi edinir. Öte yandan, teknolojilerin günlük hayatları ile ne derecede ilişkili olduğunu öğrenirken bazı teknolojik ürünlerin doğaya verdiği zararları tartışır.
Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler (Etkin Vatandaşlık)	Öğrencilerin, grup, kurum ve sosyal örgütlerin nasıl oluştuğunu; onları etkileyen ve kontrol eden mekanizmaları; bunların bireyleri ve kültürü nasıl etkileyip kontrol ettiklerini ve varlıklarını nasıl sürdürüp değiştiklerini bilmesi önemlidir. Çevresindeki veya bildiği grup, kurum ve sosyal örgütlerin yaşamlarını nasıl etkilediklerini inceleme fırsatı bulacaklardır. Bunun sonucunda toplumda bireyler, gruplar ve kurumlar arasındaki etkileşimi fark edeceklerdir. Öğrenciler toplumsal problemler, olaylar ve ihtiyaçlarla grup, kurum ve sosyal örgütleri ilişkilendirirken sorumluluk sahibi bir birey olmanın, örgütlenmenin ve sosyal katılımın öneminin farkına varacaklardır.
Güç, Yönetim ve Toplum (Etkin Vatandaşlık)	Öğrenciler ..... bilinçli bir vatandaş olarak topluma tam katılma yollarını araştırarak görev ve sorumluluklarının farkına varırlar. Toplumsal hizmetlere ve değişik resmî etkinliklere katılma yollarını öğrenerek, yönetimi etkilemek için hangi demokratik yolların olduğunu kavrarlar.
Küresel Bağlantılar	..... çeşitli bölgelerdeki insanların kültürleri hakkında fikirler edinecekler, kendi kültürleriyle başka ülkelerin kültürleri arasındaki benzerlik ve farklılıkları keşfedeceklerdir.

Tablo 4. *YTE Uygulamalarının Dördüncü Sınıf Düzeyindeki Öğrenme Alanları, Kazanımlar ve Etkinliklerdeki Yansımaları*

ÖĞRENME ALANLARI/ ÜNİTELER	KAZANIMLAR	ETKİNLİKLER
Kültür ve Miras/ Geçmişimi Öğreniyorum	Sözlü tarih yöntemi kullanarak ve nesnelere dayanarak aile tarihi oluşturur.	"Aile Tarihi Çalışması" (Aileye ait nesneler ile değişik yollardan edinilen bilgiler kullanılarak aile tarihine ait metin yazılır.)
	Ailesi ve çevresindeki millî kültürü yansıtan ögeleri fark eder.	"Onlar da Çocuktu" (Büyüklerinin, çocukluk dönemine ait oyunları ve oyuncakları ile ilgili sözlü tarih çalışması yapılır.)
	Kültür ögelerinin geçmişten bugüne değişerek taşındığına ilişkin yakın çevresinden kanıtlar gösterir.	"Bir Zamanlar" (Büyüklerinin, çocukluk dönemlerinde Cumhuriyet Bayramı konulu sözlü tarih çalışması yapılır.)
	Yaşanmış olaylardan ve görsel materyallerden yola çıkarak Millî Mücadele sürecinde yakın çevresini ve Türkiye'yi betimler.	"Kahramanıma Mektup" (Kurtuluş Savaşına ilişkin verilerden -mektup, temsili resim, istatistikî tablo ve şiir- yararlanılarak çıkarımlarda bulunulur.)
İnsanlar, Yerler ve Çevreler/ Yaşadığımız Yer	Çevresinde gördüklerini şekil ve şemalarla anlatır.	"Pilota Yardım Edelim" (Yön bildiren komutlar verilerek bir uçak piste indirilmeye çalışılır.)
	Çevresindeki bir yerin krokisini çizer.	
	Çevresinde meydana gelen hava olaylarını gözlemleyerek, bulgularını resimli grafiklere aktarır.	"Hava Gözlemi" (Belli zaman diliminde hava olayları gözlemlenerek grafikler oluşturulur.)
	Çevresinde gördüğü doğal ve beşerî unsurları ayırt eder.	"Gezelim Öğrenelim" (Çevredeki doğal ve beşerî unsurlar tanıtılır.)
	Efsane, destan, öykü, türkü ve şiirlerden yararlanarak yaşadığı yerin coğrafi özellikleri ile ilgili çıkarımlarda bulunur.	"Yaşadığımız Yeri Tanıyalım" (Yaşadığımız yer ile ilgili efsane, öykü, türkü ve şiirler incelenir.)
Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler/Hep Birlikte (Etkin Vatandaşlık)	İnsanların belli bir amaç çerçevesinde oluşturdukları sosyal örgüt, resmî kurum ve grupları fark eder.	"Bir Gazete Sayfası Hazırlayalım" (Çevredeki sosyal problemlere karşı duyarlılığı arttırma, neden sonuç ilişkisini belirleme becerisini geliştirme amacına yönelik olarak, bir haberden hareketle gazete sayfası hazırlanır.)
	Ön bilgi ve yaşantısını kullanarak çevresindeki belli başlı sosyal problemler ya da ihtiyaçlarla grup, kurum ve sosyal örgütleri ilişkilendirir.	Nasıl Güzelleştirebiliriz?" (Çevremizi nasıl güzelleştirebiliriz? gibi sorularla ilgili küçük grup çalışmaları yapılır.)
	Kendisi ile çevresindeki gruplar, kurumlar ve sosyal örgütler arasındaki etkileşime örnekler verir.	"Bir Sorunumuzu Çözelim" (Proje ya da grup çalışması ile yaşanılan çevreden örnek sosyal bir sorun belirlenerek çözüm aşamaları ve öneriler sunulur.)
	Okulunda ve yakın çevresinde katılacağı sosyal ve eğitsel etkinliklere karar verir.	"İki Elin Sesi" (Öğrenci tarafından seçilen veya tasarlanan bir grup, kuruluş veya sosyal örgüte yeni üyeler kazandırmaya yönelik kısa bir metin hazırlanır ve sınıfta sunulur.)
Küresel Bağlantılar/ Uzaktaki Arkadaşlarım	Yaşadığı yerin yerel yönetim birimlerini tanır.	"Bir Gezi Yapalım" (Yerel yönetim birimlerine tanıtım amaçlı bir gezi düzenlenir.)

Tablo 4'te görüldüğü üzere dördüncü sınıf seviyesinde YTE ile ilgili en fazla kazanım ve etkinliğin "İnsanlar, Yerler ve Çevreler" öğrenme alanı ve "Yaşadığımız Yer" ünitesinde olduğu görülmektedir. "Birey ve Toplum", "Üretim, Dağıtım ve Tüketim" ve "Küresel Bağlantılar" öğrenme alanlarında YTE ile ilgili herhangi bir kazanım ve etkinliğin olmaması dikkat çekicidir. Dördüncü sınıf seviyesindeki toplam kazanımların içerisinde

yer alan YTE ile ilgili kazanımların oranı % 30,43'tür. Bu duruma göre dördüncü sınıftaki her üç kazanımdan birinin YTE ile ilgili olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 5. *YTE Uygulamalarının Beşinci Sınıf Düzeyindeki Öğrenme Alanları, Kazanımlar ve Etkinliklerdeki Yansımaları*

ÖĞRENME ALANLARI/ ÜNİTELER	**KAZANIMLAR**	**ETKİNLİKLER**
Birey ve Toplum/ Haklarımı Öğreniyorum	Bulunduğu çeşitli grup ve kurumlar içindeki yerini belirler.	Resimli Grafik Oluşturuyoruz" (Resimli grafikler kullanılarak sosyal grupların yapısı incelenir.)
	İçinde bulunduğu gruplar ile gruplara ait rolleri ilişkilendirir	"Kampa Gidelim" (Bir kamp ortamı tasarlanarak, beyin fırtınası ile öğrenciler tarafından kamp kuralları ve sorumlulukları belirlenir.)
Kültür ve Miras/Adım Adım Türkiye	Çevresindeki ve ülkemizin çeşitli yerlerindeki doğal varlıklar ile tarihi mekânları, nesneleri ve yapıtları tanır.	"Üç Taş Oyunu" (Ülkemizdeki doğal varlıklar ile tarihi mekân, nesne ve yapıtlarla ilgili soruları cevaplamaya yönelik bir oyun oynanır.)
	Ülkemizin çeşitli yerleri ile kendi çevresinin kültürel özelliklerini benzerlikler ve farklılıklar açısından karşılaştırır.	"Yerel Tarih Çalışması" (Çevredeki tarihi mekân, nesne ve yapıtlarla ilgili araştırma raporu hazırlanır.)
İnsanlar, Yerler ve Çevreler/ Bölgemizi Tanıyalım	Türkiye'nin kabartma haritası üzerinde, yaşadığı bölgenin yüzey şekillerini genel olarak tanır.	"Kabartma Harita Yapalım" (Basit malzemeler kullanılarak yüzey şekillerini gösteren kabartma harita yapılır.)
	Yaşadığı bölgede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar.	"Turist Rehberi Olalım"(Yaşanılan bölgenin genel özelliklerini anlatan bir kitapçık hazırlanır.)
	Yaşadığı bölgedeki insanların yoğun olarak yaşadıkları yerlerle coğrafî özellikleri ilişkilendirir.	"Bölgemizi Tanıyalım" (Yaşadıkları bölgede belirlenen bir yere gezi düzenlenir.)
	Yaşadığı bölgedeki insanların doğal ortamı değiştirme ve ondan yararlanma şekillerine kanıtlar gösterir.	"Kızılırmak Türküsü" (Âşık Veysel'in Kızılırmak Türküsü doğal afet bilgisi çerçevesinde incelenir.)
	Yaşadığı bölgede görülen bir afet ile bölgenin coğrafî özelliklerini ilişkilendirir.	"Fotoğrafların Dili" (Bölgenin coğrafî özelliklerini yansıtan resim veya fotoğraflar incelenir.)
	Yaşadığı bölgede görülen doğal afetlerin zararlarını artıran insan faaliyetlerini fark eder.	"İnternette Araştırıyoruz" (Bölge ile ilgili çeşitli bilgiler ve fotoğraflar araştırılır.) "Geçmişten Günümüze" (Bölgesinde sıkça görülen bir afet ile ilgili sözlü tarih çalışması yapılır.) "Deprem Tatbikatı" (Deprem tatbikatı yapılır.) "Sınıf Tahliye Çantası Hazırlama"
Üretim, Dağıtım ve Tüketim/ Ürettiklerimiz	Yaşadığı bölgedeki ekonomik faaliyetleri fark eder.	"Bir Gezi Yapalım" (Yakın çevredeki bir üretim merkezine inceleme gezisi yapılır.)
	Yaşadığı bölgedeki ekonomik faaliyetler ile coğrafî özellikleri ilişkilendirir.	"İnternette Araştırıyoruz" (Yaşanılan bölgedeki bir ekonomik faaliyete ilişkin internet araştırması yapılır.)
	Yaşadığı bölgedeki ekonomik faaliyetlere ilişkin meslekleri belirler.	"Röportaj Yapıyoruz" (Bir meslek sahibi ile mesleği üzerine röportaj yapılır.)
	Yaşadığı bölgedeki ekonomik faaliyetlerin ülke ekonomisindeki yerini değerlendirir.	

Tablo 5 incelendiğinde beşinci sınıf seviyesinde YTE ile ilgili en fazla kazanım ve etkinliğin "İnsanlar, Yerler ve Çevreler" ve "Üretim, Dağıtım ve Tüketim" öğrenme alanlarında olduğu görülmektedir. "Bilim, Teknoloji ve Toplum", Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler" ve "Güç, Yönetim ve Toplum" öğrenme alanlarında YTE ile ilgili kazanımlara rastlanmamıştır. Beşinci sınıfta yer alan toplam kazanımların içerisindeki

YTE ile ilgili kazanımların oranı % 29,78'dir. Bu sonuca dayanarak beşinci sınıf kazanımlarının üçte birine yakınının YTE ile ilgili olduğu söylenebilir.

YTE uygulamalarının öğrenme alanları, kazanımlar ve etkinliklerdeki yansımaları; altıncı sınıf düzeyinde Tablo 6'da, yedinci sınıf düzeyinde ise Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 6. *YTE Uygulamalarının Altıncı Sınıf Düzeyindeki Öğrenme Alanları, Kazanımlar ve Etkinliklerdeki Yansımaları*

ÖĞRENME ALANLARI/ ÜNİTELER	**KAZANIMLAR**	**ETKİNLİKLER**
Birey ve Toplum/ Sosyal Bilgiler Öğreniyorum	Yakın çevresindeki bir örnekten yola çıkarak bir olayın çok boyutluluğunu fark eder.	Neden Oldu?" (Güncel bir olayın neden meydana geldiği ile ilgili rapor hazırlanır.)
İnsanlar, Yerler ve Çevreler	Haritalardan ve görsel materyallerden yararlanarak Türkiye'de görülen iklim türlerinin özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.	"Ülkemizden Yedi Renk" (Çeşitli harita ve fotoğraflar incelenerek konum, yeryüzü şekilleri ve iklim ilişkisi vurgulanır).
Kültür ve Miras/İpek Yolunda Türkler	Örnek incelemeler yoluyla kutlama ve törenlerimizdeki uygulamaların kültürümüzü oluşturan unsurlarla ilişkisini değişim ve süreklilik açısından değerlendirir.	"Geçmişin İzleri" (Düğün ve bayram kutlamalarındaki kültürel ögeler değişim ve süreklilik açısından incelenir.)
Üretim, Dağıtım ve Tüketim / Ülkemizin Kaynakları	Türkiye'nin coğrafî özelliklerini dikkate alarak, yatırım ve pazarlama proje önerileri tasarlar.	"Yatırım Projeleri"(Ülkemizin kaynakları göz önünde bulundurularak ürün, fabrika vb. yatırım yerleri belirlenir.)
	Doğal kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin insan yaşamına etkilerini tartışır.	"Doğal Kaynaklarımız Bize Emanet " (Doğal kaynakların bilinçli kullanımına ilişkin projeler tasarlanır.)
Güç, Yönetim ve Toplum/ Demokrasinin Serüveni (Etkin Vatandaşlık)	Tarihsel belgelerden yola çıkarak insan haklarının gelişim sürecini analiz eder.	"Bırakın Konuşayım" (Düşünce ve ifade özürlüğünün önemine ve gerekliliğine dair bir gazeteye yazı hazırlanır).Çalışan Çocuklar" Çocuk Hakları Sözleşmesinin 32. maddesi ihlâllerine güncel hayattan örnekler verilir.
Küresel Bağlantılar/ Ülkemiz ve Dünya	Ülkemizin diğer ülkelerle doğal afetlerde ve çevre sorunlarında dayanışma ve işbirliği içinde olmasının önemini fark eder.	"Sorun Avcıları" (Gazete, dergi vb. kaynak taraması yapılarak yaşanan sorunların çözümü için diğer ülkelerle işbirliği ve dayanışmanın, sorunların çözümüne etkisi tartışılır.
Bilim, Teknoloji ve Toplum/ Elektronik Yüzyıl	Sosyal bilimlerdeki çalışma ve bulgulardan hareketle sosyal bilimlerin toplum hayatına etkisine örnekler verir.	Kişisel Sosyal Bilimler" (Öğrencilerin kendilerine ilişkin tanımlamalarından yararlanılarak bunların sosyal bilimleri oluşturan disiplinlerle ilişkilerine dikkat çekilir.)
	Tıp alanındaki buluş ve gelişmelerle insan hayatı ve toplumsal dayanışma arasındaki ilişkiyi fark eder.	"Bir Hayat Kurtarmak" (Bağışladığı organ ile birkaç insanın hayatını değiştiren kişilerin öyküsü ele alınır)

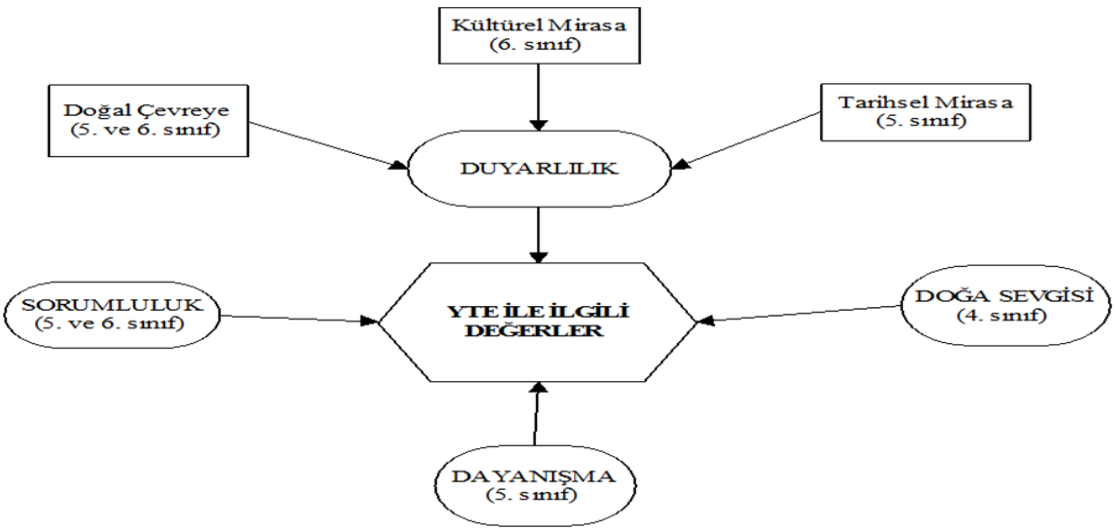
Tablo 6 incelendiğinde altıncı sınıf düzeyinde YTE ile ilgili kazanım ve etkinliklerin sınırlı sayıda yer aldığı görülmektedir. Altıncı sınıfta yer alan toplam kazanımların içerisindeki YTE ile ilgili kazanımların oranı % 20,93'tür.

Tablo 7 incelendiğinde YTE ile ilgili kazanımların çok az sayıda yer aldığı görülmektedir. "Birey ve Toplum" ve "Bilim, Teknoloji ve Toplum" öğrenme alanlarında YTE ile ilgili kazanımlara rastlanmamıştır. Yedinci sınıf toplam kazanımlarının içindeki YTE ile ilgili kazanımların oranı % 17,94'tür. Dördüncü sınıftan yedinci sınıfa doğru YTE ile ilgili kazanım ve etkinlik sayılarının azaldığı görülmektedir.

Tablo 7. *YTE Uygulamalarının Yedinci Sınıf Düzeyindeki Öğrenme Alanları, Kazanımlar ve Etkinliklerdeki Yansımaları*

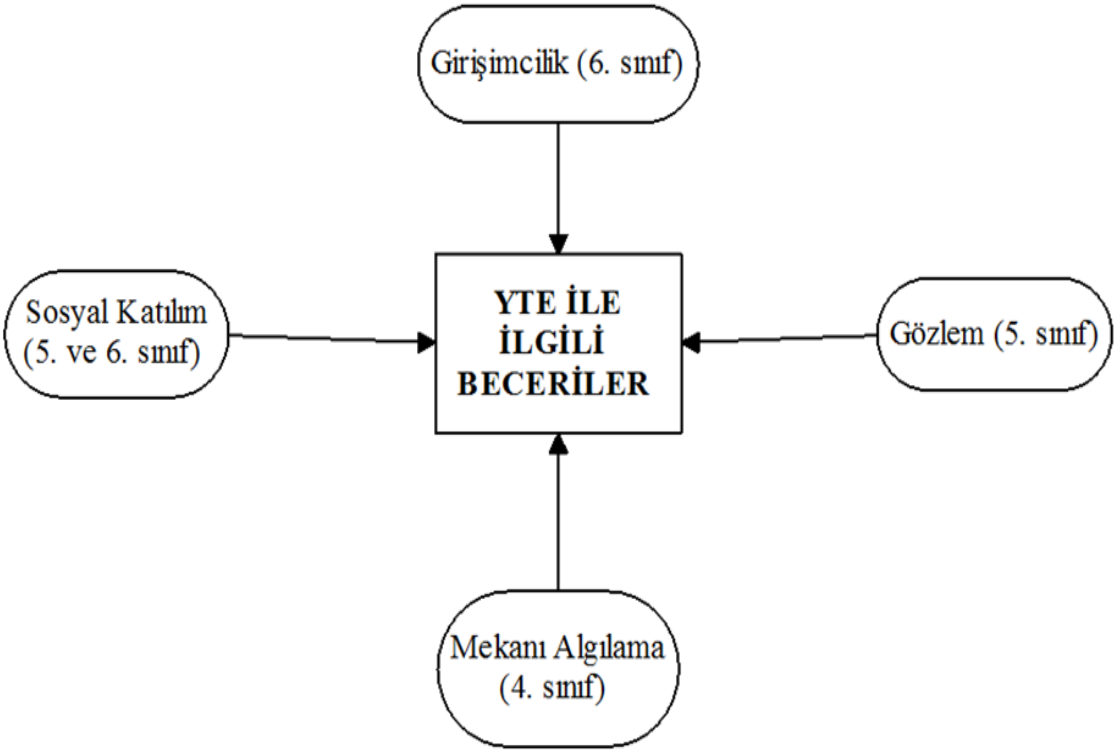
ÖĞRENME ALANLARI/ ÜNİTELER	KAZANIMLAR	ETKİNLİKLER
İnsanlar, Yerler ve Çevreler/ Ülkemizde Nüfus	Tablo ve grafiklerden yararlanarak, ülkemiz nüfusunun özellikleri ile ilgili verileri yorumlar	Nüfus Sayımı Yapalım" (Nüfus sayımlarının yapılması ve değerlendirilmesine yönelik bir proje hazırlanır.)
	Örnek incelemeler yoluyla göçün neden ve sonuçlarını tartışır.	Doğduğumuz Yerden Doyduğumuz Yere" (Sözlü tarih çalışması ile göçün neden ve sonuçları sorgulanır. Yerleşme ve seyahat özgürlüğü tartışılır.)
Kültür ve Miras/Türk Tarihinde Yolculuk	Şehir incelemesi yoluyla, Türk kültür, sanat ve estetik anlayışındaki değişim ve sürekliliğe ilişkin kanıtlar gösterir.	Şehirlerin Dili" (Konya, Bursa, Edirne, İstanbul vb. şehirlerin mimari yapıları ve şehrin gelişim süreçleri incelenir.)
Üretim, Dağıtım ve Tüketim / Ekonomi ve Sosyal Hayat	Vakıfların çalışmalarına ve sosyal yaşamdaki rolüne tarihten ve günümüzden örnekler verir.	Vakıflarımız" (Geçmişte ve günümüzdeki vakıflar kuruluş amacı açısından incelenir.)
Güç, Yönetim ve Toplum/ Demokrasinin Serüveni (Etkin Vatandaşlık)	Anayasamızın 2. maddesinde yer alan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin nitelikleri ile ilgili uygulamalara toplum hayatından örnekler verir.	Cumhuriyetin Nitelikleri" (Anayasamızın ikinci maddesi incelenerek örnek olaylarla karşılaştırılır.)
	İçinde bulunduğu eğitsel ve sosyal faaliyetlerde işleyen süreçleri demokrasinin ilkeleri açısından analiz eder.	"Vatandaşın Sesi Gazetesi" (Sivil toplum örgütlerinin, medyanın ve bireylerin karar alma süreçlerini ve kamuoyunu nasıl etkilediğini göstermek amacıyla bir gazete hazırlanır.) "Öğrenci Kulüpleri" (Öğrencilerin okul içi ve okul dışında bulunduğu eğitsel ve sosyal kulüp faaliyetlerinin süreçleri demokrasinin ilkeleri açısından incelenir.)
Küresel Bağlantılar/ Ülkemiz ve Dünya	Küresel sorunların çözümlerinin yaşama geçirilmesinde kişisel sorumluluğunu fark eder.	Çevre Hakkı" (Sınıf mahkemesi oluşturularak bir çevre sorunu çevre hakkı çerçevesinde incelenir.) Birlikte Koruyalım" (Ortak miras değerlerin korunması ile ilgili proje çalışması yapılır.)

Değerler, Beceriler ve Kavramlar: Sosyal bilgiler öğretim programındaki YTE ile ilgili değerler Diyagram 3'te, beceriler ise Diyagram 4'te gösterilmiştir.

Diyagram 3. *YTE ile İlgili Programda Yer Alan Değerler*

Diyagram 3'te görüleceği üzere yedinci sınıf seviyesinde YTE ile ilgili herhangi bir değer yoktur. Bu durum, yedinci sınıf sosyal bilgiler dersinde YTE uygulamalarının olmadığı anlamına gelmemelidir. YTE ile ilgili değerlerin daha çok 5. ve 6. sınıf seviyesinde yoğunlaştığı görülmektedir. Ayrıca dördüncü sınıf seviyesinde YTE ile ilişkili sadece doğa sevgisi değeri bulunmaktadır.

Diyagram 4. *YTE ile İlgili Programda Yer Alan Beceriler*

Diyagram 4'te görüldüğü üzere yedinci sınıf seviyesinde YTE ile ilgili doğrudan verilecek herhangi bir beceri yoktur. YTE yaklaşımıyla ilişkili doğrudan verilecek becerilere yönelik sosyal bilgiler öğretim programında (MEB, 2005a, 2005b, 2018) yer alan açıklamalar Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8*. YTE ile İlgili Becerilere Yönelik Programda Yer Alan Açıklamalar*

Beceriler	**YTE'ye Yönelik İfadeler**
GİRİŞİMCİLİK	-Meslekleri ve çevresindeki iş yerlerini tanıma -Çevresindeki tanınmış ve başarılı girişimcileri tanıma -Kişilerin ekonomi içinde, çalışan ve tüketici olarak oynadıkları rolleri keşfetme -Girişimciliğin karşı karşıya olduğu zorlukları anlama
GÖZLEM	-Çevresindeki olay ve olguları algılama -Çevresindeki olay ve olguları doğru ve tarafsız tanımlama -Çevresindeki olay ve olguların neden ve sonuçlarını açıklama
MEKÂNI ALGILAMA	-Bir alanı, krokiyi, sokağı veya binayı zihninde canlandırabilme
SOSYAL KATILIM	-Kendisini ve yakın çevresini etkileyen konularda bilgi sahibi olma -Birbirlerinin ihtiyaçlarını karşılamak için insanlar arasındaki ortak ilişkiyi tanıma -Bireyler, gruplar ve toplumun ihtiyaçlarını karşılamak için bireyler, gruplar, kurumlar ve sosyal örgütler arasındaki ilişkiyi tanıma -Farklı grup ve durumların dinamiklerine uyma -Sosyal katılımın gerekli olduğu durumları belirleme -Lider ya da izleyen olarak gruba, kuruma, sosyal örgütlere ve topluma hizmet etme

Sosyal bilgiler öğretim programında (MEB, 2005a; 2005b; 2018) yer alan kavramların YTE'nin boyutlarına göre dağılımı Diyagram 5'te gösterilmiştir.

Diyagram 5. *Programda YTE ile İlgili Kavramların YTE'nin Boyutlarına Göre Dağılımı*

Sosyal bilgiler öğretim programında toplam 131 kavram yer almaktadır. Bu kavramların % 18,32'si YTE anlayışıyla ilişkilendirilebilir. Diyagram 5'te görüleceği üzere sosyal bilgiler programında yer alan YTE ile ilgili kavramların YTE'nin toplumsal süreçlere katılım ve kültürel çalışmalar boyutlarında yoğunlaştığı görülmektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

YTE savunduğu fikirlerin içeriği itibariyle ilköğretim seviyesinde en fazla sosyal bilgiler dersiyle ilişkilidir. Sosyal bilgiler derslerinde öğrenciler, içinde yaşadıkları toplumu öğrenme bağlamına dâhil ederler. Bu süreçte yerel toplum temsilcileri ve okul tek çatı altında öğrenme faaliyetinde yer alır. Bu araştırmada sosyal bilgiler öğretim programının YTE felsefesini ne kadar ve hangi düzeyde benimsediği ortaya konmaya çalışılmıştır. Öğretim programları, uygulayıcı olan öğretmenlerin en genel rehberidir. Bu nedenle programın genel yaklaşımı öğretmenlerin eğitim-öğretim süreci hakkındaki bakış açısını da etkilemektedir. Mevcut araştırma sonuçları dördüncü sınıftan yedinci sınıfa doğru YTE ile ilişkili öğrenme alanları, kazanımlar ve etkinliklerin azaldığını göstermiştir. Bu durum sınıf seviyesi ilerledikçe genel Türk tarihi ve siyasi tarih konularının artmasıyla açıklanabilir. Sosyal bilgiler öğretim programlarındaki bütün sınıf düzeylerindeki toplam kazanım sayısının üçte biri doğrudan YTE yaklaşımıyla ilgilidir. Bu sayı çağdaş eğitim anlayışındaki sınıf ve okul anlayışının değişmesi göz önüne alındığında sınırlı ya da yetersiz bulunabilir. Bununla birlikte Resor (2010), YTE'nin tek başına mükemmel bir reform olarak kabul edilmesinin yanlış olacağını belirtmiştir. Bunun yerine, yerelin sosyal bilgiler dersinde kullanılması; öğretimi iyileştirmek, sosyal bilgiler programını canlandırmak ve öğrencileri topluma dahil etmek için kullanılan birçok stratejiden biridir (Elfer, 2012). Yedinci sınıf seviyesinde YTE'ye yönelik herhangi bir değer veya beceriye rastlanmamıştır. Sosyal bilgiler, sosyal bilim disiplinlerinin bir araya geldiği toplulaştırılmış bir ders olarak düşünüldüğünde bu durum bir şekilde açıklanabilir. Bununla birlikte programın geneline bakıldığında YTE'ye çok fazla vurgu yapılmadığı ortadadır. Bu durum programda yer alan kavramların yalnızca % 18,32'sinin YTE ile ilişkili olmasında da rahatlıkla görülebilir.

İlgili alanyazın incelendiğinde YTE yaklaşımı alanında ülkemizde yapılan çalışmaların çok az olduğu görülmektedir. YTE ile ilgili Türkiye merkezli çalışmalar incelendiğinde iki makale, (Evans ve Kılınç, 2013; Taş ve Özkaral, 2015) bir yüksek lisans tezi (Can, 2015) ve iki doktora tezinden (Akkaya, 2014; Köşker, 2012) başka herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Buna göre YTE yaklaşımı alanında ülkemizde hem kuramsal hem de uygulamalı çalışmalara ihtiyaç olduğu görülmektedir. Ülkemiz şartları düşünüldüğünde okul dışında YTE'ye yönelik etkinlikler yapmak; maddi imkânsızlıklar, bürokratik engeller, öğretmenlerin isteksizliği vb. nedenlerle çok kolay olmamaktadır. Bu nedenle okulla toplumu bütünleştiren YTE uygulamalarının daha fazla yaygınlaşması için tüm paydaşların daha fazla bilinçlenmesi ve çaba göstermesi gerekmektedir. Yedinci sınıf seviyesindeki sosyal bilgiler dersindeki tarih konularının fazlalığı nedeniyle YTE yaklaşımın az yer alması sorunu; kültürel çalışmalar boyutu kapsamında öğretmenlerimizin müzeler ve tarihi mekânlardan daha fazla yararlanmalarıyla giderilebilir. Okul ile yerelin buluşmasında program geliştirme uzmanlarına çok büyük

görev ve sorumluluklar düşmektedir. Öğretim programlarında YTE yaklaşımına daha fazla yer verilmesi, bu yaklaşımın tüm paydaşlar tarafından daha fazla önemsenip alışkanlık haline getirilmesinde önemli bir yer tutacaktır. Ayrıca ülkemizde YTE yaklaşımına yönelik uygulamalı çalışmaların çoğalması akademisyenlerimizin bu konuya ilgisi çekmesi bakımından önemli görülmektedir. Başta sosyal bilgiler öğretmenleri olmak üzere öğretmenlerimizin öğretim sürecinde YTE uygulamalarına önem vermeleri gerekmektedir.

KAYNAKÇA/REFERENCES

Akkaya, M. (2014). Sosyal bilgilerde yer temelli öğretim yaklaşımı. *Yayınlanmamış doktora tezi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Can, Keşaplı, Ö. (2015). Using bird education to promote biology teachers' use of place-based education: An exploratory inquiry through action research. *Unpublished dissertation*. İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Dewey, J. (2008). *Okul ve Toplum Eğitim Klasikleri Dizisi-1*. Çev: H. Avni Başman, Ankara: Pegema Yayıncılık.

Dewey, J. (2014). *Günümüzde Eğitim*. (Çeviri editörleri: Ata, B. ve Öztürk, T.). İkinci Baskı. Ankara: Pegem Akademi.

Elfer, C. (2012). Place-Based Education in Georgia: Imagining the Possibilities for Local Study in the Contemporary Social Studies Classroom. *The Georgia Social Studies Journal*, *2*, 46-51.

Evans, R. T., & Kılınç, E. (2013). History of place-based education in the social studies field. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *6*(14), 263-280.

Fly, M. J. (2010). A Place-Based Model for K-12 Education in Tennessee. Department of Forestry, Wildlife, & Fisheries College of Agriculture Sciences and Natural Resources The University of Tennessee–Knoxville, TN.

Glassner, A. & Eran-Zoran, Y. (2016). Place-based learning: action learning in MA program for educational practitioners, *Action Learning: Research and Practice*, *13*(1), 23-37, DOI: 10.1080/14767333.2015.1115967

Gruenewald, D. A. (2003). The best of both worlds: A critical pedagogy of place. *Educational Researcher, 32*(4).

Gruenewald, D. A., Koppelman, N. & Elam, A. (2007). Our Place in History, Journal of Museum Education, 32:3, 231-240, DOI: 10.1080/10598650.2007.11510573

Harasymchuk, B. (2015). Place-based education & critical pedagogies of place: teachers challenging the neocolonizing processes of the New Zealand and Canadian schooling systems. *Unpublished Dissertation*. University of Canterbury, New Zealand.

Howley, A., Howley, M., Camper, C., & Perko, H. (2011). Place-based education at island community school. *The Journal of Environmental Education*, *42*(4), 216-236.

Hutson, G. (2010). Revisiting the meanings of place for New Zealand place-based outdoor education (Special issue). *New Zealand Journal of Outdoor Education,* 2(4), 43-61.

Kahn, R. (2010). *Critical pedagogy, ecoliteracy, & planetary crisis: The ecopedagogy movement*. New York, NY: Peter Lang.

Knapp, C. E. (1996). Just beyond the classroom: Community adventures for interdisciplinary learning. Charleston, WV: ERIC Clearing house on Rural Education and Small Schools. (ERIC Document Reproduction Service No. ED 388 485).

Knapp, C. E. (2008). Place-Based Curricular and Pedagogical Models. (Ed. By David A. Gruenewald, Gregory A. Smith.) *Place-Based Education in the Global Age: Local Diversity*. Taylor & Francis Group.

Köşker, N. (2012). Coğrafya eğitiminde yer temelli öğretim yaklaşımına ilişkin öğretmen görüşleri. *Yayınlanmamış doktora tezi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Maguth, B., & Hilburn, J. (2011). The community as a learning laboratory: using place based education to foster a global perspective in the social studies. Ohio Social Studies Review, 47(1), 27- 34.

Mannion, G., & Adey, C. (2011). Place-based education is an intergenerational practice. *Children Youth and Environments*, *21*(1), 35-58.

MEB. (2005a). *İlköğretim sosyal bilgiler dersi öğretim programı ve kılavuzu (4-5. Sınıflar)*. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.

MEB. (2005b). *İlköğretim sosyal bilgiler dersi 6-7.sınıflar öğretim programı ve kılavuzu (Taslak Basım)*. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.

MEB. (2018). Sosyal bilgiler dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 4, 5, 6 ve 7. sınıflar). http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=354 adresinden 09/09/2018 tarihinde alınmıştır.

Nagel, N. G. (1996). *Learning through Real-World Problem Solving: The Power of Integrative Teaching*. Corwin Press, Inc., 2455 Teller Road, Thousand Oaks, CA 91320-2218 (clothbound: ISBN-0-8039-6359-9; paperback: ISBN-0-8039-6360-2). Retrieved 02/04/2017 from https://eric.ed.gov/?id=ED394948

Nespor, J. (2008). Education and place: A review essay. *Educational Theory*, *58*(4), 475-489.

Orr, D. (1994). *Earth in mind: On education, the environment, and the human prospect*. Washington, DC and Covelo, CA: Island Press.

Powers, A. L. (2004). An evaluation of four place-based education programs. *The Journal of Environmental Education*, 35(4) 17-32. DOI: 10.3200/JOEE.35.4.17-32

Resor, C. W. (2010). Place-based education: What is its place in the social studies classroom?. *The Social Studies*, *101*(5), 185-188.

Sarkar, S., & Frazier, R. (2008). Place-based investigations and authentic inquiry. *Science Teacher, 75*(2), 29–33.

Semken, S. (2012). Place-based teaching and learning. *Encyclopedia of the Sciences of Learning* (pp. 2641-2642). Springer US.

Smith, G. A. (2002). Place-based education: Learning to be where we are. *Phi delta kappan*, *83*(8), 584-594.

Smith, G. A. (2007). Place-based education: Breaking through the constraining regularities of public school. *Environmental Education Research*, *13*(2), 189-207.

Smith, G. A., & Sobel, D. (2010). *Place-and community-based education in schools*. (First Published). Routledge.

Sobel, D. (2004). *Place-based education. Connecting Classrooms & Communities,* Great Barrington, MA: The Orion Society.

Taş, A. M. ve Özkaral, T. C. (2015). Sosyal bilgiler 4-5. sınıf programı ve ders kitaplarının yer temelli eğitim yaklaşımına göre değerlendirilmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu Özel Sayısı. (*s. 32-43*).*

Wanich, W. (2006). Place-Based Education in the United States and Thailand: With Implications for Mathematics Education. Working Paper No. 33. *Appalachian Collaborative Center for Learning, Assessment, and Instruction in Mathematics (ACCLAIM)*. Retrieved 02/04/2017 from http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED495019.pdf

Woodhouse, J. L., & Knapp, C. E. (2000). Place-Based Curriculum and Instruction: Outdoor and Environmental Education Approaches. ERIC Digest. Retrieved 02/04/2017 from http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED448012.pdf

İletişim/Correspondence

Dr. Servet ÜZTEMUR
servetuztemur@gmail.com
Prof. Dr. Erkan DİNÇ
erkandinc@gmail.com
Doç. Dr. İsmail ACUN
iacun@ogu.edu.tr